პროლეტარიელნო, უფელა ქვეყნისა, შეეერთდით!

ფასი 5 კაპ.

კომუნისტი

საქ. კომუნისტური პარტიის ცენტრალური და თბილისის კომიტეტების — და სრულიად საქართველოს მუშათა, გლეხთა, წითელარმიელთა და მეზღვაურთა დეპუტატების საბჭოების ცაკის ორგანო

რედაქცია — თბილისი, კაბეჩს (ყოფ. დიდი მოთავის) ქ. № 68, მეორე სართული

რედაქციაში საქმეზე მოლაპარაკება შეიძლება ყოველდღე — გარდა კვირა-შვმეებისა დილის 10 საათიდან და მის 12 საათამდე.

ტელეფ. { რედაქტორის 14—76 / მდივნის 10—58

მთავარი კანტორა — თბილისი, რუსთაველის პრეს., № 24, ტელეფონი № 8—81.

ხელისმოწერის ფასი — მუშ. - მოსამსახურე თათვის, გლეხების წითელარმიელების, მოწ.-ფეების და მასწავლებლებ-სათვის — 1 მან., დანარჩენებისათვის — 1 მან., 30 კ.

საქართველოს ფარგლებში: ნონპარელის სტრიქონი ტექსტის ბოლოში — 80 კაპ., ტექსტის შიგნით — 1 მ. 60 კაპ.; საქართველოს გარეთ: ტექსტის ბოლოს ნონპარელის სტრიქ. — 1 მ. 50 კაპ., ტექსტში — 3 მან.; განცხადებები, გარდა განცხადების ფასისა, იხდის 10 % სპეციალურ გადასახადს. თუ განცხადება იბეჭდება ხუთჯერ ტექსტის შეუცვლელად — შეღავათი შეთანხმებით. მთავარ კანტორაში განცხადებები მიიღება 9-დან 3½ საათამდე. შემდეგ განცხადება ეღირება 20%-ით მეტი. სამგლოვიარო განცხადებები — 15, 20 და 25 მან. „კომუნისტი“-ს ექსპედიცია მოთავსებულია ქალაქის ქ. № 68, ტელ. 5—43

დღიური

— ჟენგრელ კომუნისტების ამხ. რაკოშისა და ვეინბერგერის შიმშილობა. — ოქრვეს სიცოცხლე საფრთხეშია
— გაიხსნა ინგლისის რკინიგზელთა კონფერენცია
— ავსტრიის მეწოვეიკების და ფაშისტების თანაგრძნობა
— რეპრესიები ავსტრიის კომპარტიის ორგანოს — „როტე ფანე“-ს წინააღმდეგ
— უკრაინელების შეტაკება პოლონეთის პოლიციასთან
— ინგლისის მემალარეები ბრძოლისათვის ემზადებიან

ოთხშაბათი, 6 ნოემბერი 1929 წ. — ყოველდღიური გაზეთი — ფასი 5 კაპ. № 257 (2603)

მესაქონლეობა---ყურადღების ცენტრში

ეშრომელთა კეთილდღეობის აწევის, ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციის ტემპის დაჩქარების და მთელი სახალხო მეურნეობის რეკონსტრუქციის საქმეში მესაქონლეობის განვითარებას უეჭველად ერთ-ერთი მთავარი ადგილი ეკუთვნის. ჩვენ აქ მხედველობაში არა გვაქვს მარტო მუშა-საქონელი. ბარაღ - მანქანების საქონო რაოდენობით შემოღება და სასოფლო მეურნეობის მექანიზაცია, ამასთან ერთის გზების ქსელის გაფართოება და ავტო - ტრანსპორტის გაფრცელება თანდათან სულ უფრო შეზღუდავენ მას, მნიშვნელობასა და გამოყენების ფაგლებს. რა თქმა უნდა, ასეთი მდგომარეობიდან ჯერ კიდევ შორსაა ეთ, ჩვენ ჯერ კიდევ დიდხანს დავჭირდება მუშა-საქონელი, შემდეგიც ჩვენი ქვეყნის ტოპოგრაფიული პირობების გამო (მთაგორიანი ადგილების სიმოავლე), მოგვიხდება მისი ნაწილობრივ მაინც ექსპლოატაცია, ამიტომ ჩვენ სათანადოდ უნდა ვიზრუნოთ მუშა - საქონლის განვითარებაზე, სანამ იგი მექანიკური ძალით არ შეეცვლება. ჩვენ ვლაპარაკობთ **პროდუქტიულ მესაქონლეობაზე,** როგორიცაა ძროხა, ცხვარი, ღორი, შინაური ფრინველები.

მართლაც, ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციასთან ერთად, იზრდება საბაწყლო ცენტრების მუშური მოსახლეობა. ამავე დროს გამძაფრებული მშენებლობა მუშა - ხელისაგან დიდ ფიზიურ და გონებრივ ენერგიის ხარჯვას მოითხოვს. ეს დახარჯული ენერგია აუცილებლად ჭარბად უნდა ნაზრუნებიდეს ნაყოფიერი საზრდოთი, რომელსაც მესაქონლეობის პროდუქტები წარმოადგენენ. ამას დაეფინებით მოითხოვენ როგორც მუშათა ჯანმრთელობის დაცვის და განმტკიცების, ისე წარმოების ინტერესებიც. ბაგრამ ამ მხრივ ძალიან ბევრი რამ გაკლია. ხორცის, კარაქის, ზეთის, კვერცხის და ცხიმის შემცველ სხვა პროდუქტების ნაკლებობას დღეს განიცდიდთ. სოფლადაც გლეხობის საგრძნობი ნაწილაც მოკლებულია ამ ნაწარმოებებით ნორმალურად კვების საჭიროებას, რის გამო იქ სხვადასხვა ავადმყოფობა ვრცელდება. ყოველივე ეს არ აიხსნება მხოლოდ დროებითი ხასიათის მოგლენებით, როგორიცაა, ძალიათად, უკანასკნელ წლების მოსავლობა დასავლეთ საქართველოში, ეს მარტო დამამზადებელი ორგანოების მუშაობის სისუსტეთ. ეს ორი ფორმაა, ცხადია, დიდ როლს თამაშობს შექმნილ მდგომარეობაში. მაგრამ მთავარი მიზეზი მაინც ჩვენი მეცხოველეობის საერთო ჩამორჩენილობაა.

შემდეგი მეტად მნიშვნელოვანი მომენტი, რომელიც მოითხოვს ჩვენგან მესაქონლეობისადმი განსაკუთრებულ ყურადღების მიქცევას, ესაა **ინდუსტრიალიზაციისათვის მტკიცე ბაზის** შექმნის საჭიროება. ჩვენ არ მგვიპოვნია საკმაო მატყლი, ტყავი, ტონი, ჯაგარი, ნაწოვები და ზოგი სხვა ნედეული — მრეწველობის სასანდო დარგების საჭირო მასშტაბით გაშლისათვის.

ბოლოს ეკპიალისტურ მსოფლიოსგან საბჭოთა კავშირის ეკონომიური დამოუკიდებლობის მიღწევა და იქიდან იარაღ - მანქანების შემოზიდვა ჩვენი ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციისათვის **ექსპორტის** ფართოდ განვითარებას გულისხმობს. ამ ექსპორტში კი მესაქონლეობის პროდუქციამ თვალსაჩინო ადგილი უნდა დაიკავოს.

ყოველივე ეს ჩვენს წინაშე მთელი თავის სიმძიმეთით იყენებს პროდუქტიული მესაქონლეობის განვითარების ეფთარეობისა და დაჩქარების საკითხს.

რა მიგვიმარეობაა ამ მხრივ საქართველოში? მოუხერხებელი ზევით ხსენებული მოთხოვნილებისა. აგრითვე საქონლის ჯირისა, რომელიც წინა წლებში მთელ რიგ რაიონებს ჰქონდათ მოდებული, და სხვა არახელსაყრელ პირობებისა, — ამ დარგში საგრძნობი მიღწევები გვაქვს. თუ, მაგალითად, ქონობების რიცხვი (ფურ-კამეჩების ჩათვლით), 1925 წელს უდრიდა 385.000-ს, 28 წელს ის უკვე 440.000-ს აღწევდა. მაინც ჯერ კიდევ ვერ გაუთანაბაწორდით ომის წინანდელ დონეს (1913 წ.— 485.000). სამაგიეროდ, სხვა საქონლის მიმართ ჩვენ ამ დონეს საგრძნობლად გადავაცილეთ. ასე, მეწველი ცხვარი 1913 წელს იყო— 800.000, 1928 წელს — 1.000.000; ღორი: 1913 წ. — 284.000, 1927 წ. კი—586.000. აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ ამ ციფრებში დასავლეთ საქართველოზე მიმდინარე წელს დატეხილმა უბედურებამ უეჭველად იქონია გავლენა მათი შემცირების მიმართულებით, თუმცა საამისო სტატისტიკური ცნობები ჯერ არ მოგვეპოვება.

საერთოდ, მესაქონლეობის რიცხვობრივი ზრდა უდავო ფაქტია, მაგრამ ეს ზრდა ეს ზრდა ეს ზრდა

მხურვალე სალამი დამკვრელ ბრიგადების სრ. საქართველოს ყრილობას

გამოვიყენოთ დამკვრელ ბრიგადების გამოცდილება სოც. მშენებლობაში

დამკვრელი ბრიგადები მთელ რიგ საწარმოებში არ არის ჩამოუყალიბებული

გავაძლიერეთ მუშათა თვითმოქმედება შეჯიბრების ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად

დამკვრელი ბრიგადების ყრილობისათვის

მშრომელი ხალხის რევოლიუციონური ენერგიაზეა ებრძვის ყოველგვარ დაბრკოლებებს და ყალბებს შრომის ახალ ფორმებს. სოციალისტურ შეჯიბრებაში აქტიურად ჩაბმული მუშათა მილიონნახევარ მასა ყოველდღიურად გვიჩვენებს კომუნისტურ შრომის მაგალითებს.

საწარმოებში დამკვრელ ბრიგადების ჩამოყალიბება და სოციალისტური მშენებლობის განსახორციელებლად მათ გაცხოველებული მუშაობა მოწმობს იმას, რომ საბჭოთა კავშირის მუშათა მასა ღრმად არის დარწმუნებული ჩვენი პარტიისა და ხელისუფლების მიერ შემუშავებულ სახალხო მეურნეობის გეგმის რეალობაში. სოციალისტურ მშენებლობაში მუშების აქტიური მონაწილეობით დღითი დღე იზრდება პროდუქციის გამიმუშავება, უმჯობესდება ნაწარმოების ხარისხი, მცირდება მისი თვითღირებულება, ისპობა სამუშაოების უმიზნოდ გაცდენა და სხ. მთელ რიგ საწარმოებში, სადაც კი პარტიულმა და პროფორგანიზაციებმა შეხედულ სფრონ ხელმძღვანელობით ფართოდ გაეშალათ სოც. შეჯიბრება და ჩაეყვანა მასში მშრომელთა ფართო მასები, პოლიტიკურ-სამეურნეო ხელმეკურლეობა გადაკეთებული აქვთ შეურყეველად. ეს სრული სოციალისტური შეჯიბრების შედეგების შემოწმებიდან ნათლად ეტყობა. ეს ასევე ეტყობა ბოლო ორ ყოველ-თვიურ ანგარიშებიდან.

მაგრამ ამ მრავალ მიღწევათაგან ერთად სოციალისტურ შეჯიბრებას და მუშათა დამკვრელ ბრიგადებს მუშაობას ახასიათებდა ბევრი ნაკლოვანება, რაც ხელს უშლის ფართო მასების ჩაბმას სოც. შეჯიბრებაში და აფერხებს პოლიტიკურ-სამეურნეო ხელმეკურლეობის შესრულებას.

მოეკრიბოდ ერთ საწარმოებში პარტიულად და პროფესიონალურად ორგანიზაციები დეკლარაციებს გამიმუშავებათ ძმაყოფილდებოდნენ. პარტიტიულად კი თითქმის აკეთებენ სოც. შეჯიბრების ფართოდ გასაშლელად. ბევრ ადგილას პროფორგანიზაცია არაგვარ ხელმძღვანელობას არ უწევდნენ შეჯიბრებას; არ აწარმოებდნენ მუშაობას დამკვრელ ბრიგადების ჩამოსაყალიბებლად და საერთოდ შრომის უნარიანობის გასაზრდელად მუშებში. ამის გამო მთელ რიგ საწარმოებში არ არის ჩამოყალიბებული დამკვრელი ბრიგადები (ხაშურის დეპო, სალინდოგა დარგი და სხვ.)

ასეთივე მდგომარეობაა ზოგიერთი ადმინისტრაციული - სამეურნეო ორგანიზაციის მონაწილეობის მხრივაც სოც. შეჯიბრებაში. ბევრგან ისინი არამც თითონ არ არიან ჩაბმული შეჯიბრებაში, არამედ დახმარებასაც კი არ უწევენ დამკვრელ ბრიგადებს მუშობაში; არ აწვდიან თავის ღონეს სამუშაო ხელსაწყოებიანად, ნედლ მასალას, არ აუუბეზებენ მათ სამუშაო პირობებს და სხვა.

შეჯიბრებაში ხუსტ მონაწილეობას ღებულობდნენ აგრეთვე ინჟენერ-ტეხნიკოსებიც. ბევრ ადგილას (ხაშურში) მათ არავითარი დამხმარეა მუშებისათვის, არ აღმოუჩენიათ, არ იღებენ მონაწილეობას შეჯიბრებაში და არც ზრუნავენ შეჯიბრების ფართოდ გაშლაზე და მასში მუშათა მასების ჩაბმაზე. ყველა ეს და სხვა მრავალი დეფიციტები აფერხებს სოციალისტური ეჯიბრების წარმატებით ჩატარებას და ხელს უშლის შრომის უნარიანობის ზრდას.

დამკვრელი ბრიგადების სრულიად საქართველოს ყრილობა შეიჯამებს სოციალისტურ შეჯიბრების შედეგებს და მის გამოცდილებას საფუძვლად დაუდებს სოც. შეჯიბრების შემდგომ განვითარებას და მუშათა ფართო მასების ჩაბმას შეჯიბრებაში.

ეს საკარნეთის ყრილობა ერთხელ კიდევ გვაჩვენებს, რომ საბჭოთა კავშირის მუშათა კლასის აქტიური მონაწილეობით შეეხსძლეთ ხან. მეურნეობის ხუთწლიანი გეგმის ვადაზე ადრე შესრულებას, ჩვენი ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციის განმტკიცებას და ამ გზით სოციალიზმის დამყარებას ჩვენს ქვეყანაში.

ბ. ნ.

ხელშეკრულება შეგვასრულეთ

(ბუთაისის მაუდის ფაბრიკა)

სოციალისტური შეჯიბრება ქუთაისის მაუდის ფაბრიკაში ფართოდ გაიშალა. მუშამოსამსახურეთა დიდმა უმრავლესობამ კარგად გაითვალისწინა სოციალისტური შეჯიბრების როლი ხუთწლიანი სამეურნეო გეგმის წარმატებით შესრულების საქმეში. ფაბრიკის აქტივი აშუქებდა ოუმთა საერთო კრებებზე შეჯიბრების მნიშვნელობას. შეჯიბრება ფაბრიკაში მიმდინარეობდა საწარმოო გაწყობილებათა შორის.

ფაბრიკის მუშა-მოსამსახურეებს შეჯიბრებაში გამოწვეული ჰყავთ განკუთვნილი მაუდის ფაბრიკა, მაგრამ მუშათა დამკვრელი ბრიგადები ფაბრიკაში არ იყო ჩამოყალიბებული. უკანასკნელ ხანებში ჩამოყალიბდა შეჯიბრების შედეგების შემოწმებული ბრიგადები. შეჯიბრებას ხელმძღვანელობდა საწარმოო კომისია.

სოციალისტური შეჯიბრების ხელმეკურლეობაში გათვალისწინებული იყო შემდეგი საკითხები: საწარმოო გეგმის შესრულება, თვითღირებულების შემცირება, შრომის ნაყოფიერების აწევა, პროდუქციის ღირსების გაუმჯობესება, დაბზარ მასალების და ნედლეულის რაციონალურად გამოყენება, უვარგისი საერთლის შემცირება, სამუშაო დღეების გაცდენის შემცირება და საწარმოო თობინრის საქმანინ წინადადებათა შესრულება.

შემოწმებიდან სჩანს, რომ ფაბრიკამ შესძლო ეკონომეტრულ ხელშეკრულებაში გათვალისწინებულ ამოცანათა შესრულება.

სოც. შეჯიბრების შედეგების შემოწმება ხაშურში დამთავრდა. შემოწმებამ გამოარკვია შედეგები:

შეჯიბრებამ მთელ რიგ საწარმოებში დიდი ნაყოფი გამოიღო: რკინის გზის ლოკომოტივის დარგმა, რომელსაც შპალის ცვლაზე მაცდენი ჰონდა 58 კაპ. შეჯიბრების ხელშეკრულებით უნდა გაიაფებულიყო 8 კაპიკით, გაიაფდა 18 კაპეიკით. დღეს შპალის გამოცვლა ჯდება 40 კაპ., გამოიცვალა 25.000 შპალი, რამაც დასტოდა 4.500 მანეთი მოგება. საკეთილო დარგის მეორე უბნის სამუშაოებზე სამუშაოს ფარგლებით და მუშაობით შრომით მიღწეულია ეკონომია 20 პროცენტით. სხვა დარგებშიაც დადებითი გავლენა იქონია ნოსკ. შეჯიბრებამ, მაგრამ ამ შრომა მუშაობას აუარებელი დეფიციტები სდევდა თან, რაც მომავალში აცილებულ უნდა იქნეს თავიდან.

შეჯიბრებაში არავითარი მონაწილეობას არ ღებულობენ ადმინისტრაცია და ინჟენერ-ტეხნიკოსები; საწარმოო კომისია და საწარმოო თათბირების, მონაწილეობაც სოც. შეჯიბრებაში სუსტია; მუშათა წინადადებები, რომლებიც ახალებენ საწარმოო თათბირებზე, არ ტარდებოდა ცხოვრებაში; დამკვრელი ბრიგადები ყველგან არ არსებობდა და არსებობისა, არ იყენებ ბაკლოგილი თავიანთი მოგალეობანა.

ინდივიდუალურ შეჯიბრებებს სავსებით არ ექცეოდა ყურადღება. ინჟენერ - ტეხნიკოსებს შორის არ ყოფილა გამოცხადებული შეჯიბრება უკეთეს ხელმძღვანელობაზე. არ ორგანოდა სახკომსაბჭოს და ს. ს. ფ. უ. ს. დირექტორები საწარმოო თათბირების შესახებ ანგარიშებს, ეს ანგარიშები ბევრ ადგილას ფორმალურ ხასიათს ატარებდა; ეს ანგარიშებიც ბევრ ადგილას ფორმალურ ხასიათს ატარებდა; არ აწარმოებდნენ მუშობას დამკვრელ ბრიგადების ჩამოსაყალიბებლად და საერთოდ შრომის უნარიანობის გასაზრდელად მუშებში. ამის გამო მთელ რიგ საწარმოებში არ არის ჩამოყალიბებული დამკვრელი ბრიგადები (ხაშურის დეპო, სალინდოგა დარგი და სხვ.)

ასეთივე მდგომარეობაა ზოგიერთი ადმინისტრაციულ - სამეურნეო ორგანიზაციის მონაწილეობის მხრივაც სოც. შეჯიბრებაში. ბევრგან ისინი არამც თითონ არ არიან ჩაბმული შეჯიბრებაში, არამედ დახმარებასაც კი არ უწევენ დამკვრელ ბრიგადებს მუშობაში; არ აწვდიან თავის ღონეს სამუშაო ხელსაწყოებიანად, ნედლ მასალას, არ აუუბეზებენ მათ სამუშაო პირობებს და სხვა.

შეჯიბრებაში ხუსტ მონაწილეობას ღებულობდნენ აგრეთვე ინჟენერ-ტეხნიკოსებიც. ბევრ ადგილას (ხაშურში) მათ არავითარი დამხმარეა მუშებისათვის, არ აღმოუჩენიათ, არ იღებენ მონაწილეობას შეჯიბრებაში და არც ზრუნავენ შეჯიბრების ფართოდ გაშლაზე და მასში მუშათა მასების ჩაბმაზე. ყველა ეს და სხვა მრავალი დეფიციტები აფერხებს სოციალისტური ეჯიბრების წარმატებით ჩატარებას და ხელს უშლის შრომის უნარიანობის ზრდას.

დამკვრელი ბრიგადების სრულიად საქართველოს ყრილობა შეიჯამებს სოციალისტურ შეჯიბრების შედეგებს და მის გამოცდილებას საფუძვლად დაუდებს სოც. შეჯიბრების შემდგომ განვითარებას და მუშათა ფართო მასების ჩაბმას შეჯიბრებაში.

ეს საკარნეთის ყრილობა ერთხელ კიდევ გვაჩვენებს, რომ საბჭოთა კავშირის მუშათა კლასის აქტიური მონაწილეობით შეეხსძლეთ ხან. მეურნეობის ხუთწლიანი გეგმის ვადაზე ადრე შესრულებას, ჩვენი ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციის განმტკიცებას და ამ გზით სოციალიზმის დამყარებას ჩვენს ქვეყანაში.

ბ. ნ.

ვამოწმებთ შეჯიბრების შედეგებს

(თბილისი დეპო.)

გაზეთის დეპომ შეჯიბრებაში გამოიწვია თბილისის დეპო, უკანასკნელმა კი ბაკო. შეჯიბრების ხელშეკრულება ორიგინალით დაიდო 1 ივნისს. შეჯიბრების წარმატებით ჩასატარებლად გამოესახდებოდა ეი ეჯიბრებები თვით თბილისის დეპოს ბუნებაში და ეს ჩამოყალიბდა 20 დამკვრელ. ბრიგადა. ორთქლმავალთა გუნდიც საშეფოდ აიყვანა 110 ორთქლმავალი. გაოდა ამისა ადგილი ქონდა ინდივიდუალურ გამოძახილებსაც, ნებაყოფლობით თვითღირებულების დაკლებაზე. ისე რომ სოც. შეჯიბრებამ დეპოს მუშებში მიიღო მასიური ხასიათი. შეჯიბრების უკეთ ჩასატარებლად ეწყობოდა საერთო კრებები, სადაც მხურვალე მონაწილეობას ღებულობდნენ როგორც ადგილკომი, აგრეთვე საწ. თათბირი და კომისიები ცეხ. ბიუროსთან ერთად.

შეჯიბრების შედეგების შესამოწმებლად გამოყოფილი იქნა ორი კომისია. პოლიტკულტ-სამეურნეო ხელმეკურლეების განხილვამ ნათელჰყო, რომ იგი ნაჩქარებით არის შედგენილი. ხელშეკრულებაში შეტანილია ისეთი მუხლები, რომლებიც სრულებით არ არის შესრულებული.

შეჯიბრებამ ამ მოკლე ხანში ბევრი სარგებლობა მოიტანა წარმოების. დეპო მოიწყვეს ბრევმეტორად. მოწყობილია საკმაოდ ფართო ბაკი. ბაკში ეწყობა ოთხ ადგილ ქვაბების გასარეცხად. დაიდგა დინამო-მატორი, გაკეთებულია ორი ორთქლმავლების მოსაღებად. მოწყობილია ხელსაწყო ჩაბერვა ორთქლმავალ ქვაბებისათვის. ამუშავდა ბეტონარეკი ელექტრონული ქვაბის სარეცხი ადგილი. ფართოდ ეწყობა ბრძოლა ბაკში ბინძურობა-ლენინის პროლეტარული რევოლიუციის ცენტრალური საკთხად სოციალისტურ მშენებლობის პერიოდში, მუშათა კლასის დაყრობა სოფლად ღარის გლეხობაზე და მეგიდრო ქავშირი საბჭოთა გლეხობასთან კაპიტალისტური ელემენტების დასახლებულ. საშფეთო გლეხობა წარმოადგენს წვრილ მესაკუთრეთა კლასს, რომელიც გლეხური მოსახლეობის ძირითადი მასა და სოციალიზმის შენება სოფლად წვრილ მწარმოებელთა ამ მრავალრიცხოვანი მასის გარეშე არ შეიძლება.

ბურჟუაზიისა და მემამულეების დამარცხება—ლენინის აზრით, არ ნიშნავს ჯერ კიდევ კლასიური ბრძოლის თავდად აცილებას. ოქტომბრის რევოლიუციამ კაპიტალიზმი თუმცა დაამარცხა, მაგრამ მაინც არსებობს ნაადგილ კაპიტალიზმის ხელახალი აღორძინებისათვის, წვრილი წარმოება კაპიტალიზმის ნაადგილ და გლეხურ მეურნეობის, როგორც წვრილ საქმლური წარმოების სფუძველზე „კაპიტალიზმი დაცულია და აღორძინდება ხოლმე ხელახლა კომუნიზმთან უსასტიკეს ბრძოლაში“).

„კაპიტალიზმის ძალა—ამბობდა ლენინი—მდგომარეობს ᲬᲕᲘᲚᲘ ᲬᲐᲠᲛᲝᲔᲑᲘᲡ ხალხიერებაში, ვინაიდან წვრილი წარმოება ჯერ კიდევ საᲑᲭᲝᲗᲐᲠᲘᲡ მრავალი, ძალიან ბევრი დარჩა და წვრილი წარმოება კი წარმომობს კაპიტალიზმს და ბურჟუაზიას ყოველთვის, ყოველ დღე, ყოველ საათს, სტიქიურად და მასიური მასშტაბით“**).

რა არის საჭირო იმისათვის, რომ წვრილი წარმოება, როგორც წყარო კაპიტალიზმის ხელახალი წარმოშობისა და გაძლეერებისა, გახდეს უფრაᲑᲔᲚი. ამისათვის, ამბ. ლენინის აზრით, საჭიროა წვრილი მწარმოებელთა, პირველ რიგში, წვრილ მიწაᲛᲔᲚᲛᲥᲛᲔᲚთა გადაᲛუშავება, შეცვლა მთელი მათი ინდივიდუალისტური ფსიქოლოგიისა და ᲬᲜᲔ-ᲩᲔᲚᲝᲕᲐᲜᲘᲡ. წვრილი წარმოება, „ᲒᲚᲔᲮᲘᲡ როგორც კლასი, როგორც მᲬᲠᲛᲝᲔᲚᲘᲡ, მტერია კაპიტალიტარი ეᲜᲐᲚᲘᲡᲛᲬᲘᲜᲔᲚᲘ ᲐᲠᲐᲠᲐ“.***) საᲣᲜᲐᲚᲘᲡ გლეხი შეიძლება გახდეს სოციალისტური მშენებლობის აქტიური მონაწილე, სოციალიზმი შესძლებს წვრილ მესაკუთრეთა ამ უდიდესი მასის დაყენებას თავის გავლენის ქვეშ, რადგან სოფლის წვრილი მწარმოებელი, რომელსაც სჩაგრავს, ავიწროებს მსხვილი კეთილი ᲧᲝᲠᲐ (კაპიტალისტური) მეურნეობა „ეკონომიურად, სოციალურად და კულტურულად დაინტერესებულია სოციალიზმის გამარჯვებაში“ (ლენინი).

პროლეტარულმა სახელმწიფომ ამიტომ უნდა შესძლოს წვრილი წარმოების განთავისუფლება კაპიტალიზმის გავლენისაგან, გამოსტაკოს ის კაპიტალიზმს და სოციალიზმის მხარეზე დაიყენოს. წვრილი წარმოება არ სუᲑᲔᲚᲝᲗ გახდეს ᲡᲣᲑᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲐ სოციალისტური მეურნეობის დასაᲛᲧᲐᲠᲔᲚᲘ, როგორც წვრილი წარმოება, როგორც ᲘᲜᲓᲘᲕᲘᲓᲣᲐᲚᲘ ᲡᲐᲧᲝᲠᲘ, ᲙᲘᲠᲘᲛᲘ ᲡᲐᲛᲝᲧᲠᲔᲜᲘᲡ ᲘᲜᲢᲔᲠᲔᲡᲘᲡ ᲛᲘᲢᲐᲠᲘᲗᲔᲚᲘ. საკირო თავდაპირველად იმ დაᲭᲘᲠᲕᲚᲝᲑᲘᲡ მოსპობა, საიდანაც წვრილი წარმოებისა ᲛᲘᲗᲐᲠᲘᲗᲔᲚᲘ ᲘᲜᲓᲘᲕᲘᲓᲣᲐᲚᲘᲡᲢᲘᲠᲘ მოწოᲠᲔᲑᲘᲡ გამოᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲑᲘᲡ, საᲭᲘᲠᲝ ᲗᲐᲗᲐᲠᲘᲜᲘᲡ შექᲛᲜᲐ, რათა შესაძლებელი გახდეს წვრილი წარმოების ძირფᲣᲠᲕᲘᲡᲒᲐᲜ გადაკეთება, გარდაᲥᲛᲜᲐ კოლეᲥᲢᲘᲠᲘ საწყისებᲖᲔ.

ამისათვის კი ლენინის აზრით, აუცილებელია მატერიალური საფუძველი, რომელსაც შეეძლება „წვრილ მწარმოებელთა მეᲠᲘᲜᲔ ფსიქოლოგიის გაჯანსაღება. ტეხნიკა, ტრაქტორების და მანქანების მასიური გამოყენᲔᲑᲐ მიწᲬᲐᲛᲔᲚᲗᲐᲗᲕᲘᲡ, ელექᲢᲠᲝᲤᲘᲪᲘᲐ მასᲘᲠᲘᲗ მასშტაᲑᲘᲗ—აი რა გარდაᲥᲛᲜᲘᲡ უᲜᲐᲠᲘᲡ ხიᲚᲕᲐᲜᲘᲡ საფუძᲕᲚᲔᲑᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ, ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲘᲡ ᲛᲘᲬᲔᲓᲕᲘᲗ ᲛᲘᲬᲐᲛᲝᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲬᲐᲖᲔ“.****)

„კოᲛᲣᲜᲘᲖᲛᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲩᲕᲔᲜ ᲐᲠ ᲒᲐᲒᲘᲒᲝᲗ, ᲠᲝᲛ ᲛᲘᲬᲐᲖᲔ ᲛᲘᲬᲐᲛᲝᲔᲑᲘᲡ

მესაქონლეობა საქართველოში

შევქმნათ მესაქონლეობის ქოლექტიური და საბჭოთა მეურნეობანი

მხოლოდ მესაქონლეობის მსხვილი სოციალისტური მეურნეობის საშუალებით შეიძლება: საქონლის ჯიშის გაუმჯობესება, სასუოსათო კრიზისის დაძლევა და ჩვენი ტყავისა და საფეიქრო მრეწველობის უზრუნველყოფა საჭირო ნედლეულით

მესაქონლეობა ჩვენში

(დასავლეთ საქართველოს მაგალითი)

ჩვენი სოფლის მეურნეობაში მესაქონლეობას მეტად თვალსაჩინო ადგილი უჭირავს. ის განვითარებულია როგორც აღმოსავლეთ, ისე დასავლეთ საქართველოში. დასავლეთ საქართველოს მესაქონლეობას შედარებით აღმოსავლეთ საქართველოსთან ნაკლები ადგილი უჭირავს, მაგრამ დასავლეთ საქართველოს სოფლის მეურნეობაში მას საკმაოდ სპპატონი ადგილი აქვს მოპოებული. დასავლეთ საქართველოში უფრო მეტად განვითარებულია მსხვილი რქოსანი მესაქონლეობა. მთელი ცხენის რაოდენობა, რომელსაც სამრეწველო ხასიათი აქვს არ აღემატება 50.000 სულს. როგორც მეცხოველეობა, ისე მთელი მესაქონლეობას დასავლეთ საქართველოში პრიმიტიული ხასიათი აქვს და ჯერ-ჯერობით ფრაკულტურულ მუშაობას, ჯიშის გაუმჯობესებას, შეჯვარებას და სხვას ადგილი არა აქვს. მესაქონლეობამ მიიღო დასავლეთ საქართველოში უხსოვარ დროიდან ჯოგური მეურნეობის ხასიათი და აგრეთვე დღესაც ეს მეურნეობა რამოდენიმე შეცვლილი ფორმით არსებობს. დასავლეთ საქართველოს მთელ რიგ რაიონებში გუროის, სამეგრელოს და იმერეთის იმ დაბლობ ადგილებზე, რომელიც ჭაობებისა გამო მემინდვრეობისათვის მიუწდომელი შიენმა, დიდი სიძლეთო, მაგრამ მაინც წარმატებით იყენებს ზამთრობით ჯოგის საქონელი. ზაფხულში—კი მიდის მშვენიერ მაღალ ალპიურ საძოვრებზე, რომლითაც ჭაობებთან ერთად ეგზომ მდიდარია დასავლეთ საქართველო: ასხი, ზეგოლა, ლეგბარე — სამეგრელოში, ბახმარო მთელი თავისი გარშემო შემოკრებილი მაღალი ღირსების საძოვრებით — გურიაში და აგრეთვე მაღალ ხარისხოვანი იმერეთის საძოვრები ბაღდადისა და ზეკვარის, მიდამოებში დიდ შესაძლებლობას იძლევიან მესაქონლეობის განსავითარებლად და ეს მდგომარეობა გვიკარნახებს ჩვენი სოფლის მეურნეობის ამ დარგის განვითარებას სათანადო ყურადღებით მოვეპყრათ.

დასავლეთ საქართველოში დღეს უკვე ცნობილია ჯოგის საქონელი მეგრული ჯიშის სახელწოდებით, რომელიც ერთ საუკეთესო საქონლად ითვლება ჩვენში. სამეგრელოს მუშა-ხარები მთელ საქართველოში ცნობილია თავისი ღირსებით და თითქმის მთელ დასავლეთ საქართველოშია გავრცელებული. მუშა - საქონელთან ერთად დასავლეთ საქართველოს მესაქონლეობა იძლევა მაღალ ხარისხოვან რძის პროდუქტებს. ამ ბოლო ხანებში დასავლეთ საქართველოს მესაქონლეობაში ჩვენ ვამჩნევთ მეწველ მიმართულებისაკენ ლტოლვას. (ამის ხელს უწყობს ის გარემოებაც, რომ უკანასკნელ ხანებში ჯოგური მეურნეობა დაწვრილდა: თუ წინად მეჯოგეობას ეწეოდენ სამეგრელოს რამოდენიმე შეძლებული მეჯოგე 200—500 სულ. საქონლით და მთელი საქონელი მათ ხელში იყო მოქცეული, ამჟამად ჯოგური მეურნეობა თვალსაჩინოდ დაწვრილდა და მესაქონლეობაში ფეხი მოიკიდა წვრილმა მესაქონლემ 10—12 სული საქონელი). ჩვენი კურორტები — აბაანთუმანი, ბახმარო და სხვა რიგი მარაგდებიან დასავლეთ საქართველოს მესაქონლეობის საშუალებით.

ჯოგურ მეურნეობათა დაწვრილებას, აქვს თავისი უარყოფითი მხარეები, რომელთა დაძლევა შეიძლება მესაქონლეობის კოლექტივიზაციით და კოოპერაციაში შეკავშირებით.

აღსანიშნავია ის გარემოებაც, რომ მესაქონლე ჯოგებში კულტურულად ძალიან ჩამორჩენილია, დიდმა უმრავლესობამ წერა - კითხვაც კი არ იცის. ინაკავიერეთა, კულტურულად ჩამორჩენილი მეჯოგეები ძალიან ძნელად ითვისებენ როგორც კულტურულ მოვლას საქონლისას, ისე იმ ახალ ფორმებს, რომელიც ოუკილელეთა თვით მესაქონლეობის განსავითარებლად. ჯოგური კულტურული ამაღლება, წერა - კითხვის უკოდნარობის ლიკვიდაცია და მათში საერთო სამეურნეო (ოდნს) ვავრცელება—გადაუდებელ ამოცანას წარმოადგენს. ამ ღონისძიებებთან ერთად საჭიროა სერიოზული ყურადღება მიექცეს მეჯოგეობა დაბვერას, საქმეს, რაც დღეს (უფრ მდგომარეობაშია. აღსანიშნავია სხვა-დასხვა გადასახადიები, რომელსაც ყოველი მეჯოგე იხდის **მიუხედავად** მისი სოციალური მდგომარეობისა. მოვიყვანთ რამოდენიმე მაგალითს:

1) საზაფხოოო გადასახადს მთიან ზონაში ეხდის ეოოოოზე 50 ეკეთეკ. ხოლო ზოგიერთ შიმთხვევაში მაზეთს. 2) საზამოოოგამო გადასახადს, მთის კალთებზე სულზე 50—კაპ., ეს მაშინ, როდესაც მთებზე აცოცდება და მესაქონლე ჯოგს ჩამორეკავს მთიდან, მაგრამ ბაინი ჯერ კიდეც სმინიდი არ არის შეგროვილი და მეჯოგეც იძულებულია რამოდენიმე ხანი დაუცადოს მოსავლის აკრეფას. 3) საგაზაფხულო გადასახადს სულზე 30 კაპ. 4) საზამთრო გადასახადს სულზე —30 კაპ. 5) შეშის გადასახადს 2 საკენისთვის 13 მან. და 80 კაპ., მაშინ როდესაც არა მეჯოგე გლეხები იხდიან — 2 მან. 50 კაპ. 6) კარავისთვის წნელის მასალაში 12 მან., ხოლო არა მეჯოგე გლეხი 3 მან. 7) გზებზე გავლისთვის კიდეე ცალკე გადასახადები და სხვა.

მრავალი ადგილებში გარდა ამ გადასახადებისა ადგილობრივი თემალმასკომები იხდეკინენენ სხვა გადასახადებსაც და ხშირად ეს გადასახადებიც იმის მიუხედავად, თუ რომელ მეჯოგეს რა შეძლება აქვს. ამას კიდეე ემატები ის გარემოებაც, რომ ხშირად მთელი სოფლებიც გამოდიან მეჯოგის წინააღმდეგ და იხდეკინენენ მას გადასახადს იმისათვის, რომ „მთა საბალაზოზე ჯოგმა გადაიარა“ და სხვა.

ასეთ პირობებში უხდება მეშობა მეჯოგეს და აღნიშნული მდგომარეობა თავის უარყოფით გავლენას იხდენს მესაქონლეობაზე. ძალიან ბევრი' მეჯოგე, წვრილი მეჯოგეებიც კი, ხელს იღებენ მესაქონლეობაზე და გადადიან სხვა სამეურნეო საქმიანობაზე.

გარდა ზემოაღნიშნულისა, აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ უკანასკნელ ხანებში დიდ გაუგებრობას აქვს ადგილი ადგილობრივ სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გაწერის ფილისაც. მეჯოგეებისათვის გადასახადი წესდება არა მისი მეურნეობის შემოსავლიანობის მიხედვით, არამედ იმ თვალსაზრისს, მიხედვით, რომ ის მეჯოგეა და მასასადამე შეძლებული.

ყველა ეს გარემოება იძულებულს ყოფს მეჯოგეს ლიკვიდაცია უყოს თავის საქონელს და ხშირია შემთხვევები როდესაც მთელი ჯოგებით მეჯოგეები მიერეკებიან საქონელს ბაზარზე საკლავად გასასყიდად.

შექმნილი მდგომარეობა განადგურებას უქადის მთელ დასავლეთ საქართველოს მესაქონლეობას. მესაქონლეობის განადგურება მეტად დიდი უბედურება იქნება არა მარტო იმ ათასეულთან მეჯოგის წევრებისათვის, რომელნიც ამ დარგით ცხოვრობენ, არა მედ მთელი მოსახლეობისათვის (რძის პროდუქტებით და ხორცით მომარაგება) და რაც ხაზგასასმელია, კიდეე ამით დიდი ზიანი აღება მრეწველობის ნედლეულობის ბაზარს.

საჭიროა ამ მდგომარეობას მიეკეცს ყურადღება, რათა მიღებული იქნას რადიკალური ზომები მესაქონლეობის გადასარჩენად, სანამ გვიან არ არის.

ჩვენ თვალწინ იღუნება მეტად დიდი დარგი ჩვენი სახალხო მეურნეობისა იმ არანორმალური პირობების გამო, რომელნიც შედეგია სათანადო ორგანოების მიერ წარმოებული არა სწორი პოლიტიკისა.

მეჯოგეობის დახმარება როგორც კერძოდ(ებეთ, ისე საორგანიზაციო აგრიკულტურული მხრით აუცილებელია, რათა მომავალში გავაძლიერით მეჯოგეების კოოპერაციაში შეკავშირება და თვით ეს დარგი მეურნეობისა გადავაყვანოთ ახალ გზაზე, კოლექტიური მეურნეობის გზაზე.

ჩვენი ქვეყნის არა მარტო სოფლის მეურნეობის მომავალი განვითარება, არამედ. რაც ხაზგასასმელია, ზრდა-განვითარების გზაზე დამდგარი მრეწველობაც მოითხოვს, რომ მესაქონლეობის ინტერესები გავიხადოთ ჩვენი ყოველდღიური საქმიანობის მზრუნველობის საგნად, რათა მრეწველობა უზრუნველვყოთ საჭირო ნედლეულით—მატყლით და ტყავით და ამასთანავე, ხელი შეუწყოთ ექსპორტის განვითარებას ნაწლავების, რქების, ჩლიქების და სხვათა გაზიდვით საზღვარგარეთ.

დიდი მნიშვნელობა აქვს მესაქონლეობას, ჩვენ სახალხო მეურნეობაში და მომავალი განვითარების პერსპექტივებიც უზრუნველყოფილია, თუ დამეგებული შეცდომები იქნება გამოსწორებული და ეს დარგი ჩაყენებული იქნება ნორმალურ პირობებში.

მესაქონლეობისათვის ნორმალური პირობების შექმნით, მის განვითარებაში სახელმწიფო გეგმიანობის შეტანით კოოპერაციის საშუალებით და განცალკევებულ მომუშავე მეჯოგეების კოლექტიურ მეურნეობებში შეკავშირებით ჩვენ შეეძლებთ ყოველივე დაბრკოლებების დაძლევას და სოფლის მეურნეობის რეკონსტრუქციას.

მგოდნ.

მესაქონლეობა და მისი გაუმჯობესების სიჭირეობა

ქალაქების და საწარმოო ცენტრების მოსახლეობის სწრაფი ზრდა, რომელიც ჩვენი ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციით არის გამოწვეული, მუშათა კლასის მატერიალურ მდგომარეობის თანდათანობითი გაუმჯობესება და სახელმწიფოს საექსპორტო ამოცანები დიდ მოთხოვნილებებს უყენებენ ჩვენი სოფლის მეურნეობას ხორცით და ქონით უზრუნველყოფის მხრივ. ეს მოთხოვნილება იზრდება დღითი-დღე დიდი სისწრაფით და შესაძლებელია მომავალ წლებში მუვვე ხასიათიც მიიღოს, თუ მს სათანადო ყურადღება არ ექნა მიქცეული.

ამ საკითხს ვადაწყვეტა ჩვენში შეუძლებელია მარტო ჩვენანირ საქონლის შეიწეობით, მით უმეტეს, **რომ ჩვენ არა გვაკვს სახორაცე ჯიშები და ჩვენში გავრცელებულ რქოსან საქონელს დაკოსტრებული აქვს არა ნაკლებ მნიშვნელოვანი ამოცანა**—რძისა და მატყლის წარმოქმნა. სოფლის მეურნეობას, მეღორეობის სახით, აქვს მძლავრი და სწორი საშუალება **ამ რიოული** საკითხის დადებითად **გადასაწყვეტად,** თუ მის (მეღორეობის) რაციონალურად დაყენებას სათანადო ყურადღება ექნება მიქცეული.

ქალაქების ზრდას და მრეწველობის განვითარებას ყოველთვის თან ხლეს მეღორეობის განვითარება და ის იღებს უდიდეს მნიშვნელობას იმ მხრივ, რომ ხელს უწყობს მცხოვრებთა წესიერ კვებას. საამისო მაგალითს წარმოადგენს ევროპა და ამერიკა, რომელთა ეკონომიკაში ფრიად მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს მეღორეობას.

მეხსაქონლეობის ამ დარგს ესოდენ დიდი ეკონომიური მნიშვნელობა გამომდინარეობს იმ მრავალი სასარგებლო თვისებებიდან, რომლებიც საერთოდ ღორს ახასიათებს.

ყველა სახის შიწარო ცხოველთა შორის, ღორი საკვების ერთ-ეოოთი საუკეთესო გამოყენებენელია. მაშინ, როდესაც რქოსანი საქონელი მიღებული საკვებიდან მხოლოდ 8 პროცენტ მშრალ ნივთიერებას გამოიყენებს, ღორი იგივე საკვებიდან 20 პროცენტს თვისებს. ღორი საუკეთესო ქარხანაა სოფლის მეურნეობის ნედლეულის ძვირფას პროდუქტებად გადასამუშავებელად, როგორც არის ხორცი და ქონი. თუ ძროხა და ხარი წონაში 1 კილოგრამამ მოსამატებლად საჭიროებს 10-12 კილოგრამამ მარცვლეულ საკვებს, ღორისათვის საჭიროა მხოლოდ 5-6 კილოგრამი მარცვლეულ. სხვა სიტყვებით, ღორის ხორცის მიღება ორჯერ უფრო იაფი ჯდება, ვიდრე ძროხის. ღორი არის ზშირი და მრავალ ნაყოფიანი ცხოველი. ყოველწლიურად გოჭებს იგებს ორჯერ და თითო მოგებაზე იძლევა 8-12 გოჭს. ასე რომ, ვერც ერთი ცხოველი ვერ მოგვცემს მოკლე ხანში ხორცის და ქონის ისეთ რაოდენობას, როგორც ღორი. დაკვლისას იგი ძლევა ხორცის დიდ რაოდენობას, უფარგისი ნაწილები—ანარჩენები აქვს ცოტა. თუ მსხვილფეხა რქოსანი საქონლის საუკეთესო ხახორეკე ჯიშების ანარჩენები და აკვლისას 34 პროც. ფაფრის, ღორის ანარჩენები არ აღემატება 12-15 პროცენტს.

აღსანიშნავია ისიც, რომ ღორი იძლევა ძლიერ ნოყიერ და საუკეთესო ვემოს ხორცს. როგორც ხორცი, აგრეთვე მისი ქონი შეიცავს ნაკლებ წყალს და ამის გამო აქვს დიდხანს გაძლეკის უნარი. ღორის ხორცს ადგილად თვისებები ადამიანი და არა ნაკლებ გემრიელია დამარილებული და ბოლში გამოხული. გაუმჯობესებული წესით დამარილებული ღორის ხორცი ნაკლებ მარილიანია (ბეკონი) და შეიძლება მისი როგორც მოხარშვა, აგრეთვე შეწვაც. ბეკონი საუკეთესო საექსპორტო მასალას წარმოადგენს და უფრო ძვირფასაც ფასობს, ვიდრე ნედლი ხორცი.

ჩვენში ადამიანთა მეღორეობის ასეთი დიდი მნიშვნელობისა და მომგებიანობისა, ჩვენში დღეგანდლამდე მას არ აკვს მიქცეული შესაფერი ყურადღება, თუმცა მოსახლეობის მხრივ დიდია ინტერესი მესაქონლეობის ამ დარგის მიმართ და უკანასკნელი 15 წლის განმავლობაში ღორის რიცხვიც შესამჩნევად იზრდება. ამ ზრდის ნათელსაყოფად მოვიყვანთ სტატისტიკურ ცნობებს 1913 წლიდან დაწყებული. 1913 წელში საქართველოში იყო სულ 284,000 ღორი, 1924—410,000 და 1927—586,000 ღორი. ასეთი ძლიერი რიცხვობრივი ზრდა მაჩვენებელია იმის, რომ ჩვენში უსათუოდ არის შესაფერი პირობები მეღორეობის განვითარებისათვის, მხოლოდ საჭიროა მისი ხარისხის გაუმჯობესება და სათანადო ღონისძიებათა საშუალებით შექმნა სამრეწველო მეღორეობისა.

ღორის ხარისხის გაუმჯობესებენ შეხვეტ უნდა ითქვას, რომ ჩვენი, ადგილობრივი ღორი ხასიათდება მთელი რიგი მეტად სასარგებლო თვისებებით, როგორიც არის მრავალნაყოფიანობა, მერძეულობა, ამბალობა და ხასალობა. ეს ბოლოსკენ ეკუთვნის ეკონომიურ ფრიად მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს მეღორეობას.

ამ ბოლო ხანებში ეკონომიური ინტერესი ამ ბრალ ეკონომიურ ინტერესებ ეკონომიურ ინტერესებ ეკონომიურ ინტერესებ ეკონომიურ ინტერესებ ეკონომიურ ინტერესებ ეკონომიურ ინტერესებ ეკონომიურ ინტერესებ ეკონომიურ ინტერ

ᲨᲘᲜᲐᲣᲠᲘ ᲤᲠᲘᲜᲕᲔᲚᲘᲡ ᲛᲝᲛᲨᲔᲜᲔᲑᲘᲡ ᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲑᲐ ᲓᲐ ᲛᲓᲒᲝᲛᲐᲠᲔᲝᲑᲐ

შინაური ფრინველის ათასნაკლი ყურადღებას ჩვენ არ ვაქცევთ. ნამდვილად კი, მისი მნიშვნელობა განსაკუთრებით გაიზარდა და ამჟამად ჭეთის კვერცხი, მაგ. ქალაქის და სამრეწველო ცენტრების მცხოვრებთა კვების უკვე საკმაო სერიოზულ ნაწილს შეადგენს.

შინაური ფრინველის ნაწარმოების საერთო ღირებულება (კვერცხი, ხორცი, ბუმბული), ამ უკანასკნელ წლეთის განმავლობაში აღწევდა უკვე: *)

წლები:	ღირებ. ჩერგ. 1000 მან.
1925—26	15.520,9 „
1926—27	17.650,9 „
1927—28	18.474,8 „
1928—29	18.604,5 „

რაც საქართველოს სოფლის მეურნეობის საერთო პროდუქციაში შეადგენდა:

1925 — 26 წ. 18. პროც., 1926 — 27 წ. — 18,7 პროც., 1927 — 28 წ. — 17,9 პროც., 1928 — 29 წ. — 17,6 პროც.

შინაური ფრინველის საერთო ნაწარმოების ღირებულებაში ფართო მოხმარებისათვის კვერცხს აქვს მნიშვნელობა, თუმცა ნაკლები მნიშვნელობა არ ხორცს აქვს: საქართველოს მეხსაქონლეობის მიერ ნაწარმოებ ხორცის საერთო ღირებულებაში ქათმის ხორცი შეადგენდა:

1925 — 26 წ. — 25.6 პროც., 1926 — 27 წ. — 28.4 პროც., 1927 — 28 წ.—26. 4 პროც., 1928 — 29 წ. — 26.4 პროც. ე. ი. მეოთხედზე მეტს.

შინაურ ფრინველის მნიშვნელობის გასათვალისწინებლად გაგახსენებთ, რომ 1928—29 წლის ნავარაუდევ ტეხნიკურ კულტურების (ხელი, მზესუმზორა, ბამბა, თამბაკო, შაქრის ჭარხალი და კენაფი) საერთო ნაწარმოების ღირებულება ფდ.ოდ.ოდ 15.985.4 ათას ჩერვონეცს მანეთს, ხილის ღირებულება ფდრდ.ოდ 16.224.9 ათას ჩერვ. მანეთს, მევენახეობის ნაწარმოების ღირებულება — 28.191.9 ათას ჩერვ. მანეთს, შინაური ფრინველის ნაწარმოების ღირებულება კი 18.604,5 ათას ჩერვ. მანეთი.

*) აქ და ქვევით ესარგებლობ „საბჭოთა საქართველო ციფრებში“ ტბ. 1929 წ.

ᲠᲫᲘᲡ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲐ

საქართველოს ტერიტორიის დიდი ნაწილი დაფარულია მთებითა და მალლობებით, ბევრ ამ ადგილებში მეურნეობის მთავარ დარგს წარმოადგენს მესაქონლეობა და კერძოდ რძის მეურნეობა.

სტატისტიკური ცნობების მიხედვით მსოფლიო ომამდე და ომის შემდეგ რძის მოგაკეთა საქონლის რაოდენობა საქართველოში გამოიხატება შემდეგ ციფრებში.

** წ.წ. ძროხა**	**მეწველი**	**ქალები**	**მეწველი ცხვარი**
1918	**428.000**	**57.000**	**800.000**
1925	**337.000**	**48.000**	**480.000**
1928	**398.000**	**51.000**	**1.000.000**

რძის მეურნეობის თითქმის რესპუბლიკის ყველა კუთხეებში აქვს სამრეწველო ხასიათი, მაგრამ მას განსაკუთრებით მნიშვნელოობა აქვს ამ მხრივ ბორჩალოს, ახალქალაქის და წალკა-მანგლისის რაიონებში. აქ თითქმის მთელი მოუსახლო ადგილები მოსახლეობისა მესაქონლეობაზეა დაფარულები.

ბორჩალოს, ახალქალაქსა და წალკის რაიონში მზადდებოდა ომამდე 30.000 ფუთამდე ზვეიცარიული ყველი, რომელიც ოჯ ზავნებოდა საქართველოს საზღვრებს გარეშე. 1917 დან 1920 წლამდე, მსოფლიო და სამოქალაქო ომების გამო, ზვეიცარიული ყველის ქარხნები დაზარალდნენ და აღნიშნული ყველის მზადება შეფერხდა.

ომების დასრულების შემდეგ სახელდობრ 1922 წლიდან მესაქონლეობის მიმდევარი მოსახლეობა შეკავშირდა მერძეველთა არტელებად და თანდათან იწყო დანგრეული ქარხნებისა და ზვეიცარიული ყველის მეურნეობის აღდგენა. კოოპერატიულად ჩამოყალიბებულ მოსახლეობას ხელს უწყობდა მთავრობა გრძელვადიანი ხესხისა და მაქანა-ინარალების მოწოდებით. ამ გარემოებამ დადებითი გავლენა მოახდინა რძის მეურნეობაზე.

1922 წელს სამრეწველო რაიონებში მოქმედებდა 5 ქარხანა, 1923 წ.—8, 1924 წ.—25, 1925 წ.—34, 1927 წ.—43, 1928 წ.—60.

აღნიშნულ ქარხნებში უმეტეს ნაწილად მზადდება თუშური ყველი, ვინაიდან უკანასკნელის დამზადება უფრო ხელსაყრელია მრეწველთათვის, ვინემ ზვეიცარიული ყველის კეთება.

მინიშვნი ღირებულება რძის მომცემ საქონლის ფრინველეობის ულფრის 28 მილიონ მანეთს. რაც შეადგენს 10 პროცენტს მთელი საქართველოს სოფლის მეურნეობის პროდუქციის ღირებულებისა.

რამდენადაც ახლოა ბაზართან სამრეწველო რაიონი, იმდენად უფრო ძვირად იყიდება რძე და რძის პროდუქტები.

ჩვენში რძის ნაწარმოთა მთავარ ბაზარს წარმოადგენს თბილისი. მას სჭირდება წელიწადად დაახლოებით:

რძე	**600.000 ფ.×4 მ.=2.400.000 მ.**
ყველი თუშ.	**30.000 ×20 მ.= 600.000 მ.**
ყველი ზვეიც.	**1.500 ×26 მ.= 39.000 მ.**
კარაქი	**30.000 ×40 მ.=1.200.000 მ.**
არაყანა	**7.000 ×20 მ.= 140.000 მ.**
ხაჭო	**6.000 × 6 მ.= 36.000 მ.**
მაწონი	**35.000 × 6 მ.= 210.000 მ.**
	სულ. 4.625.000 მ.

სხვა ქალაქებს საქართველოში ხმარდება 1.075.000 მანეთის რძის პროდუქტები. რესპუბლიკის საზღვარგარეთ გადის ზვეიცარიული ყველი 10.000 ფუთი—300.000 მილიონი სულ—6.000.000 მან.

რესპუბლიკაში მიღებულ რძის პროდუქტების 15 პროც. აქვს საბაზრო ხასიათი, დანარჩენ რაოდენობას ხარჯავს თვით მოსახლეობა თავის საჭიროებისათვის.

საქართველოს ქალაქებს მოთხოვნილებას ვერ აკმაყოფილებს ადგილობრივ დამზადებული კარაქის რაოდენობა და ამიტომ რუსეთიდან სისტემატიურად შემოდის ნედლეული 20.000 ფუთი კარაქი.

რძითაც არ არის უზრუნველყოფილი მთელი ანად თბილისის ბაზარი. განსაკუთრებით საგრძნობია რძის ნაკლებობა ზამთრობით.

თუ ავიღებთ საქართველოს კურორტებსა და სხვა ქალაქებს, იქ რძისა და რძის პროდუქტების მეტი ნაკლებობაა.

ამას თუ დავსძენთ იმ გარემოებას, რომ დასაკეთო საქართველოს დაბლოს რაიონებს მცხოვრებთა თითქმის 50 პროც. მოკლებულია რძის პროდუქტებს ძრძხების უყოლობის გამო, რაც განსაკუთრებით ეოდათ მოქმედებს მოზარდი თაობის ჯანმრთელობაზეც, დავუშვებთ, რომ რძის მეურნეობის საქმე ნელი ტემპით ვითარდება ჩვენში და საჭიროა ამ დარგისთვის მეტი ყურადღების მიქცევა.

რძის მეურნეობის განვითარების დამაბრკოლებელი მიზეზებია: საკონლის ენერგიულ კვების და მოვლის უცოდინარობა, რძის პროდუქტთა ცუდათ მზადება, ბაზრის მოუწესრიგებლობა, ჯალბან საქონლის სამომშენებლოების უქონლობა, კოლექტიურ მეურნეობათა და კოოპერატიულ ამხანაგობათა რიცხვის ნელი ზრდა. მემინდვრეობაზეთ თესლთა ბრუნვის შემოღების და საკონლის საკვებ ბალახების და ძირნაყოფა მცენარეთა თესვითს ნელი ტემპით წარმოდა, რაც იწვევს საკვების სიმცირეს.

კაკაესიონის მთებსა და მის კალთებზე მდებარე მთელი რიგი რაიონებს (ფშავ-ხევსურეთი, რაჭა-ლეჩხუმი, სვანეთი) ჩამორჩენა მერძეობაში, მაშინ, როცა შესაძლებელია ამ მუშაობის გაძლიერება და სამრეწველო რძის მეურნეობის განვითარება. ჩვენში გავრცელებული მსხვილფეხა საქონლის „შემდეგი ჯიშები: მთიული (ხევსურულ-ფშაური), თარაქამა, წითელი ვერმანული; დუხობორების (რუსვი, სტეპის), შვეიციის და სიმმენტალის მეტ ხები.

მათში ყველაზე უფრო მეტი მნიშვნელობა აქვს ადგილურ მეურნეობისთვის მთიულ საქონელს. ამ ჯიშის ძროხა პატარაა. ფეონის ცოცხლად 12 ფუთს. ადგილად ეკუთვნ მთაან ადგილებს. იწვევილ წლეოოოდან 50-დან 60 ფუთამდ. დანარჩენი ჯიშები გავრცელებულია სამრეწველო რაიონებში: ბორჩალო, ახალქალაქსა და თბილისის მიდამოებში. ერთი მეორეზე საკონლეთ ძროხები იძლევა წელიწადად 30 ფუთ რძეს. საზღვარგარეთ კი თითო ძროხა იძლევა 300—400 ფუთ რძეს; საუკეთესო ეკუნემლილარები 600—700 ფუთს და მეტსაც. აქედან უფრო ნათლად სჩანს თუ როგორ ჩამორჩენილია ჩვენში მესაქონლეობის განვითარების საქმე.

მიწადმოქმედების კომისარიატი კოოპერაციის ასთან ერთად აწარმოებს მუშაობას რძის მეურნეობის განვითარებისა და მესაქონლეობის გაუჯგოლებელის თვალსაზრისით:

1. აწყობს ჯიშთან საქონლის სამომშენებლოებს. მაგალითად, მომდინარე წელს გაფართოებული იქნა ციხის ჯვარის ფერმა ბორჯომის რაიონში: აგებულ იქნა ახალი ბოსლები, მოყვანილი იქნა რუსეთსა და საზღვარგარეთიდან შვეიციის და ალეგაუს ჯიშის საქონელი. ძროხების რიცხვი აყვანილია 70-დან 150-დე. მომდინარე საანგარიშო წლის განმავლობაში დახარჯულია ამ საქმეზე 100.000 მან. ასეთივე გაფართოება მოხდება ახლო მომავალში ნორიოისა და ბეთანია-აკურისის ფერმებში.

2. სწარმოებს საჩვენებელი მუშაობა ჩამორჩენილ რაიონებში: ფშავ-ხევსურეთსა, მთიულეთსა და რაჭა-ლეჩხუმში, იგზავნება ამ კუთხეებში რძის ნაწარმოთა დასაბუნებელი მანქანა-ინარალები.

ეძლევა ჯიშიელი ბუღების წესიერად აღმზრდელ მეურნეობებს, სწარმოებს მუშაობა მოსახლეობის შესაკავშირებლად მერძეველთა არტელებსა და კოლექტიურ მეურნეობებში ახლო მომავალში განხორციელდება მოეწყოს თბილისის მიდამოებში მერძეობის საბჭოთა მეურნეობანი ქალაქის მოსახლეობის რძითა და რძის პროდუქტებით უზრუნველსაყოფად და სხვა.

ახლო მომავალში მიწსახკომი იწვევს სრულიად საქართველოს მესაქონლეთა ყრილობას. მესაქონლეობის ყოველმა მწარმოებელმა ორგანიზაციამ და მეურნემ თვალუყური უნდა აღეგზის ამ ყრილობას, მაინიც მონაწილეობა მის მუშაობაში და ხელი შეუწყოს ამ დიდი მნიშვნელობის სოფლის მეურნეობის დარგის განვითარებას.

აგრ. მ. ᲒᲘᲝᲐᲙᲘᲫᲔ.

ᲒᲣᲠᲘᲘᲡ ᲜᲐᲕᲗᲝᲜ

ბაქოდან დაბრუნდა ს.მ.უ.ს. სამთო განყოფილების წარმომადგენელი ინე. Ი. ᲧᲘᲨᲕᲘᲫᲔ, რომელიც მოწვეული იყო იქ გურიის ნავთიანი ადგილების შესახებ აზნავთის ინიციატივით მოწვეულ თათბირზე დასასწრებლად. ინე ᲧᲘᲨᲕᲘᲫᲔᲡ გადმოეცემით, შემდეგი თათბირის დაბარწინებ ნავთის საქმეთა მცოდნე სპეციალისტები, გუოიის ნავთიანი ადგილების შემსწავლელი გეოლოგიური ექპედიციის გამგე პროფ. ᲘᲚᲘᲜᲘ, პროფ. ᲒᲝᲚᲣᲑᲘᲐᲢᲜᲘᲙᲝᲕᲘ და სახელმწიფო ნათობი განყოფილების წარმომადგენელები.

თათბირის დღის წესრიგში დასმული იყო საკითხი სოფ. იმერეთიში ნავთის საძიებელი სამუშაოების გაგრძელების მიზანშეწონილობის შესახებ. გურიის ნავთიანი ადგილების გეოლოგიური დასასათების შესახებ მოახენენა გაკეთა პროფ. ილინმა, ხოლო ნავთის წყაროების დამოშავების შესაძლებლობის შესახებ მოხსენებით გამოვიდა პროფ. გოლუბიატნკოკი.

მოხსენებების გარშემო აზრთა გაცვლა-გამოცვლის შემდეგ თათბირმა აუცილებლად და სასიროთ აღიარა, რომ გურიაში დაფუძნებული ნავთის საძიებელი სამუშაოებს გაგრძელებინ მიზანშეწონილია. ᲘᲜᲔ ᲧᲘᲨᲕᲘᲫᲔ ᲐᲠᲐᲜᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲔᲑᲘ. აუცილებლათ ცნობილი პირველ რიგში დამთავრებული იქნეს ე. წ. დაწვრილებითი გეოლოგიური გამოკვლევები და ამავე დროს მოწყობილი იქნეს რამოდენიმე საცდელი ჭაბურღილის ამოღება.

თათბირმა მოისმინა აგრეთვე ინე. ᲧᲘᲨᲕᲘᲫᲔᲡ ცნობა შირაქში ნავთის საექსპლოატაციო სამუშაოების დაწყების შესახებ. თათბირი მიესალმა შირაქში ნავთის ამოღების დაწყებას და გამოსთქვა სურვილი, რომ შირაქის ნავთის დასამუშავებელი სამუშაოები სწრაფი ტემპით იქნეს წაოოოდებული.

რა ხდება ადგილებზე

ᲐᲤᲮᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲐᲕᲢᲝᲜᲝᲛᲘᲣᲠᲘ ᲡᲐᲥᲐᲚᲗᲕᲔᲚᲝ

ᲡᲝᲮᲣᲛᲘ, 5 ნოემბერი. აფხაზეთის სკაენოთდან დაბრუნდა აღმასკომის თავმჯდომარე, ამხ. ინანშეანი, რომელმაც ადგილობრივად მოიახლინა ქეიდა სოფიტურის საბჭოთა ბანაკის ბანაკ. ᲐᲠᲐᲠᲐᲞᲘᲡ ᲛᲐᲠᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲜᲐᲠᲩᲔᲜᲘ ᲐᲤᲮᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲐᲕᲢᲝᲜᲝᲛᲘᲣᲠᲘ ᲡᲐᲥᲐᲚᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲛᲘᲛᲔᲠᲔᲑᲐ. ᲛᲘᲡᲘ ᲐᲛᲑᲐᲜᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲣᲚᲘ ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘᲛᲔ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲗᲐᲪ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲔᲠᲔᲑᲐ.

ᲛᲘᲡᲘ ᲐᲛᲑᲐᲜᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲣᲚᲘ ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘᲛᲔ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲗᲐᲪ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲔᲠᲔᲑᲐ. ᲛᲘᲡᲘ ᲐᲛᲑᲐᲜᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲣᲚᲘ ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘᲛᲔ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲗᲐᲪ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲔᲠᲔᲑᲐ.

**ᲛᲝᲣᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ

ქრონიკა

ᲐᲮᲐ. Ფ. ᲛᲐᲮᲐᲠᲐᲫᲘᲡ ᲓᲐᲑᲠᲣᲜᲔᲑᲐ

მოსკოვიდან დაბრუნდა ახ. ფ. მახარაძე, რომელიც გამგზავრებული იყო საქართველოს დამშეული რაიონებისათვის დახმარების აღმოჩენის საკითხების გამო.

ᲘᲜᲓᲣᲡᲢᲠᲘᲐᲚᲘᲖᲐᲪᲘᲘᲡ ᲛᲔᲡᲐᲛᲔ ᲡᲘᲚᲘᲡ ᲝᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲑᲭᲔᲓᲘᲡᲘ ᲪᲐᲚᲚᲘᲜᲔᲑᲘ

საბჭოთა კავშირის ფინსახკომის სახელმწიფო სესხთა განაფიცლების განმარტების თანახმად, ინდუსტრიალიზაციის მესამე სესხის ობლიგაციების დასაბეჭდელ ტალონებს ხელის მომწერნი ნოემბრისა და დეკემბრის განმავლობაში მიიღებენ.

ᲐᲠᲩᲔᲕᲘᲡᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲙᲐᲗᲐ ᲙᲝᲜᲤᲔᲠᲔᲜᲪᲘᲐ

საქართველოს ცენტრარქივის ინიციატივით გაიხსნა თბილისში მომქმედ დაწესებულებათა, წარმოებათა და ორგანიზაციათა არქივების მუშაკთა პირველი საქალაქო კონფერენციაზ. ყრილობას დაესწრო 62 დელეგატი. ცენტრალურ დაწესებულებათა წარმომადგენლების მოხსენებათა მოსმენის შემდეგ კონფერენციამ მოიესმინა მოხსენებები ადგილებიდან. დელეგატები ალნინშვილის არქივების �-ტანელ მდგომარეობის და დაწესებულებათა ადმინისტრაციის უყურადღებობას ამ საქმისადმი.

ᲛᲣᲜᲘᲪᲘᲠᲘᲡ ᲡᲐᲤᲝᲠᲛᲝ ᲙᲝᲜᲪᲔᲠᲢᲘ ᲓᲘᲐ ᲘᲗᲔᲜᲔᲑᲐ 7 ᲓᲐ 8 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲡ

შრომის სახალხო კომისარიატის განმარტებით, ოქტომბრის დღესასწაულებზე—7 და 8 ნოემბერს კოოპერატიული სასურსათო საკეთროები და სასადილოები ღია იქნება.

ამავე კომისარიატის განმარტებით, 9 ნოემბერი გამოცხადებულია დასასვენებელ დღეთ ამ წარმოებების მუშებისათვის, სადაც მუშაობ(ნ)ენ 3 ნოემბერს. ეს არ ეხება განაუწყვეტელ საწარმოო კვირაზე გადასულ წარმოებებზე(ს)ებებს, რომლებშიაც მუშაობა იწარ(ა)მოებ(ა)ს ჩვეულებრივად.

ᲓᲐᲣᲜᲬᲠᲔᲑᲔᲚᲘ ᲙᲣᲠᲡᲔᲑᲘ

15 ნოემბრიდან იხსნება ადგილკომებას თავმჯდომარეთა და მდივნების გადასამზადებელი დაუსწრებელი კურსები.

ᲒᲐᲜᲐᲣᲬᲧᲕᲔᲢᲔᲚᲘ ᲡᲐᲬᲐᲠᲛᲝ ᲙᲕᲘᲠᲐ

რკინის გზელთა სახებრ დამზადება 1 ნოემბრიდან გადაივდა განაუწყვეტელ საწარმო კვირაზე.

ᲡᲐᲮ. ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲐᲪᲘᲐ

◆ **სტუდენტები საწარმოო პრაქტიკაზე.**— მომავალი წლის იანვრიდან დაიწყება სტუდენტების გაგზავნა საწარმოო პრაქტიკაზე.

პირველად გაიგზავნებიან მექანიკური ფაკულტეტის მე-2 კურსის სტუდენტები.

◆ **სტუდენტთა კონტრაქტაცია.** ინსტიტუტმა ხელშეკრულება დასდო 22 დაწესებულებასთან სტუდენტების კონტრაქტაციაზე. დღემდე კონტრაქტაცია გაგრძელდა—86 სტუდენტზე.

◆ **აკადემიური წმენდა.** ახლო მომავალში დამთავრდება პოლიტნენ. ინსტიტუტის სტუდენტა აკადემიური წმენდა.

◆ **განაუწყვეტელი საწარმოო კვირაზე გადასვლა**—მიმდინარე სამოსწავლო წლის მეორე სემესტრში სხ. პოლიტეხნიკური ინსტიტუტი გადავა განაუწყვეტელ საწარმოო კვირაზე.

◆ **სტიპენდიანტთა წმენდა.** ამ დღეებში სპეციალური კომისია შეუდგება, სტიპენდიანტ-სტუდენტთა წმენდას.

—:—

ᲡᲐᲮᲚᲔᲚᲒᲐᲛᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲐᲜᲘ

რუდაქციამ მიიღო სახელგამის შემდეგი ახალი გამოცემანი:

დ. გვაზავა—ოქტომბრის რევოლიუციის თორმეტი წელი. ფ. 50 კაპ., **მ. პოკროვსკი**—ოქტომბრის რევოლიუცია და ინტერნაც. ფასი 20 კაპ., **ვ. ი. ლენინი**—სიტყვები ოქტომბრის რევოლ. შესახებ, ფასი 30 კაპ., **პროლეტარიატის დიქტატურის** 12 წლის თავი (მასალები მომზადებულ(ი)ნ(ა)ი(ა)ს(ა)ვ(ა)ნ(ა)ი(ა)ს(ა)ვ(ა)ნ(ა)ი(ა)ს(ა)ვ(ა